

Donald Trump's eenzame overwinning in het Midden-Oosten

Door [David P. Goldman](#) - 19 september 2020

Gepaatst in [Midden-Oosten](#) - [Trump](#) - [Verenigde Staten](#)

door David P. Goldman, vertaling Chris Rutenfrans

Succes heeft vele vaders, maar mislukking is een wees, aldus een oud gezegde. Een uitzondering is de [vredesovereenkomst tussen Israël, de Verenigde Arabische Emiraten en Bahrein](#), waarschijnlijk gevolgd door verschillende andere Arabische staten. Daarbij komt het besluit van Kosovo om zijn ambassade naar Jeruzalem te verplaatsen in de context van genormaliseerde relaties met Israël, waarmee Kosovo het eerste land met een moslimmeerderheid is dat dat doet.

Donald Trump's eenzame overwinning in het Midden-Oosten

De schrijver van dit artikel, David P. Goldman, is een Amerikaanse econoom die vermaard werd om zijn onder het pseudoniem Spengler verschenen columns in de Asia Times. Onlangs verscheen van hem het boek *You Will Be Assimilated: China's Plan to Sino-Form the World* (Bombardier Books).

De luidruchtige Amerikaanse president heeft gehakt gemaakt van de algemeen aanvaarde wijsheid van het gehele buitenlandse politiek-establishment in zowel de VS als Europa, en zowel ter linker- als ter rechterzijde in de VS. De Europeanen en het grootste deel van de Democratische Partij hielden vol dat een oplossing van de kwestie van een Palestijnse staat een voorwaarde voor vrede was, terwijl de Bush-McCain-Romney-vleugel van de Republikeinen volhield dat Amerikaanse invloed in de regio een grootscheepse militaire inzet vereiste.

Wat hadden ze ongelijk, en wat had Trump gelijk. De neoconservatieve, interventionistische vleugel van de Republikeinse Partij had het evenzeer bij het verkeerde eind als zijn Democratische tegenstanders.

Trump liet Poetin de jihadisten beteugelen

Toen Trump in september 2019 aankondigde het minuscule aantal Amerikaanse troepen in Syrië terug te trekken, ging een golf van protest door de gelederen van de Republikeinse buitenlandse politiek-elite. Kort erna trad minister van Defensie James Mattis af. Mark Dubowitz van de *Foundation for Defense of Democracies* noemde Trumps beslissing 'een compleet debacle'. Michael Doran van het Hudson Instituut, een vroeger lid van de Nationale Veiligheidsraad, verklaarde dat Washington geen andere keuze had dan Turkije in Syrië te steunen. Michael Makovsky van het Joodse Instituut voor Nationale Veiligheidszaken klaagde dat 'Israël nu blootstaat aan meer druk en dreiging van Iran'.

Donald Trump's eenzame overwinning in het Midden-Oosten

Maar Trump ging niet leunen op Turkije. Evenmin stelde hij het gebied open voor Iran. Integendeel: hij liet Rusland de ambities van Turkije in Syrië beteugelen door de soennitische jihadisten die gesteund worden door Ankara in toom te houden. Dat was bijzonder moedig aangezien er een heksenjacht gaande was tegen de vermeende 'collusie' tussen Trumps verkiezingscampagne en Rusland, een uit de lucht gegrepen beschuldiging van de politieke tegenstanders van Trump.

Zoals Trump op 3 september zei tijdens een campagnebijeenkomst: 'Als ik overweg kan met Rusland, is dat dan een goede of een slechte zaak?' Als je Amerikaanse troepen weg wilt krijgen uit het Midden-Oosten is er geen andere keuze dan goed op te kunnen schieten met de Russen.

Poetin vreesde het eigen jihadisme

De Amerikaanse steun aan soennitische jihadisten tijdens de Syrische Burgeroorlog noodzaakte Rusland in 2015 te interveniëren. Een vooraanstaande Israëlische veiligheidsfunctionaris vertelde me over een gesprek met Poetin waarin de Russische leider uitlegde dat Syrië een zo grote magneet was geworden voor Russische moslimjihadisten uit de Kaukasus dat de Russische veiligheid een oplossing van het conflict vereiste.

Zowel de George W. Bush-regering onder minister Condoleezza Rice als de regering-Obama onder Hillary Clinton en haar Europese gezant Victoria Nuland wilde Poetin tot op de knieën afzagen. Poetin reageerde met het inzetten van Russische gevechtsvliegtuigen en grondtroepen in Syrië.

In feite trad Rusland op als stabiliserende kracht in Syrië door tegenwicht te bieden tegen de landen die de regio verzieken - Iran en Turkije. Het afgelopen jaar heeft Israël honderden vluchten uitgevoerd tegen bondgenoten van Iran in Syrië onder het tolerante oog van het Russische leger.

De liquidatie van Soleimani

Trump's besluit om Irans oorlogsleider Qasem Soleimani 3 januari jl op Bagdad Airport te doden was het antwoord op de drone-aanvallen van Iran in september 2019 op Saoedische olie-installaties en op andere Iraanse provocaties. Rusland veroordeelde de aanslag op Soleimani en de buitenlandse ministeries in Europa waarschuwden voor militaire escalatie, maar Trump had zijn punt gemaakt: Iran zou een hoge prijs betalen voor zijn speldenprik-oorlogvoering tegen zijn Arabische burens. Zonder een beetje bloed aan zijn handen zou Trump de Arabische Golf-leiders niet hebben overtuigd om het risico te nemen van een vredesdeal met Israël.

Niemand behalve Trump wilde een deal met Rusland in het Midden-Oosten (afgezien natuurlijk van de Israël's die een ijzige, maar efficiënte relatie onderhouden met het Russische leger). Maar Trump begreep dat Amerika's 'eindeloze oorlogen' in de regio met het doel om de heerschappij van de meerderheid te ondersteunen (de sjiieten in Irak, de soennieten in Syrië) de zaak alleen maar verslechterden.

Donald Trump's eenzame overwinning in het Midden-Oosten

De Palestijnse kwestie

Wat de Palestijnse kwestie betreft is [de memorabele uitspraak van Hillary Clinton](#) van toepassing: 'Wat doet het er nog toe?' De Palestijnse nationaliteit bestaat slechts omdat de Arabische staten het bestaan van de staat Israël weigerden te accepteren. Tussen 1947 en 1950 trokken zo'n 800.000 Arabieren weg uit de nieuwe staat Israël, terwijl zo'n 800.000 Joden weggingen uit Arabische staten.

De Arabieren gingen weg onder oorlogsomstandigheden, sommigen werden verleid tot vertrek door hun leiders, sommigen wilden de oorlog ontvluchten en sommigen werden verdreven door de nieuwe Joodse staat. Arabische regimens verdreven Joodse bevolkingsgroepen die, in het geval van Irak en Perzië (Iran), daar meer dan 2.500 jaar hadden geleefd. De Joden van Bagdad, een welvarende en ontwikkelde gemeenschap, vertrokken met weinig meer dan de kleren aan hun lijf.

Bevolkingsruil

Deze bevolkingsruil leek op veel andere in de 20ste eeuw: Grieken en Turken na de Eerste Wereldoorlog, etnische Duitsers uit Tsjechoslowakije, hindoes en moslims na de opdeling van India, enzovoort. In al die andere gevallen werden de vluchtelingen geabsorbeerd door hun etnische en godsdienstige verwanten in het land van aankomst.

Alleen in het geval van de Palestijnse Arabieren werden de vluchtelingen geïsoleerd als een statenloze bevolkingsgroep. Ze werden niet geabsorbeerd zuiver en alleen omdat de Arabische staten hen wilden houden als gijzelaars, als onderpand voor de uiteindelijke liquidatie van de zionistische staat. Als enigen onder alle ontheemden behielden de Palestijnse Arabieren ook na de eerste generatie hun vluchtelingenstatus, iets wat geen enkele vluchtelingengroep in de geschiedenis ten deel is gevallen.

Tot de jaren 1960 hadden de Palestijnse Arabieren geen onafhankelijke nationale aspiraties; ongeveer de helft was vanuit andere Arabische landen onder Brits Mandaat naar het Joodse deel van Palestina geëmigreerd, omdat Joodse investeringen banen opleverden. Hun bestaansreden als zogenaamde natie was de liquidatie van de staat Israël; daarom weigerden de Palestijnse leiders het plan van Clinton in 1998 dat een staat zou hebben gecreëerd op 95 procent van de Westoever (wat de Joden Judea en Samaria noemen) ook maar in overweging te nemen.

West-Jeruzalem als diplomatieke hoofdstad

Europese diplomaten jammerden over het besluit van Trump om de Amerikaanse ambassade te verplaatsen naar Jeruzalem (in feite naar West-Jeruzalem dat van meet af aan Israëliësch is geweest). Waarom was dit zo controversieel? De algemeen aangehangen wijsheid in de internationale gemeenschap wilde dat aan de Arabische obsessie met de liquidatie van de staat Israël tegemoetgekomen moet worden. Als de wereld Jeruzalem niet erkent als hoofdstad van Israël, zo redeneerden veel Arabieren, erkent ze Israël niet echt. Wat is zionisme zonder Zion (Jeruzalem)? Trumps besluit gooide een emmer koud water in het gezicht van de Arabische leiders en vertelde hen

Donald Trump's eenzame overwinning in het Midden-Oosten

dat Israël zou blijven.

Geconfronteerd met de Amerikaanse onwil om met grondtroepen aanwezig te blijven en met de opkomst van Israël als de sterkste technologische en militaire macht van de regio, heeft de meest verlichte Arabische leider, kroonprins Mohammed bin Zayed al Nahyan van de Verenigde Arabische Emiraten, afscheid genomen van wat er nog over was van de vroegere regionale diplomatie en vrede gesloten met Israël. Saoedi-Arabië zal waarschijnlijk volgen.

Turkije en Iran: complexe relatie

Daarmee staan Iran en Turkije buitenspel. Als de Verenigde Staten het handig aanpakken kan ze hen voor langere tijd in die positie houden. Ankara en Teheran hebben zowel conflicterende als samenvallende belangen. Rusland heeft met Turkije proxy-oorlogen gevoerd in zowel Libië als Syrië. De improviserende, onvoorspelbare en vaak woedende managementstijl van Trump past heel goed bij de strategische eisen die die regio aan Amerika stelt.

Het beheersen van de voortdurende rotzooi in de regio vereist een Bismarckiaanse combinatie van flexibiliteit en gemeenheid. Het grootste succes van Trump kan heel goed zijn omgang met de relatie met Rusland zijn, waar Engelstalige media op 15 september de ondertekeningsceremonie in het Witte Huis hebben gelivestreamd, terwijl de belangrijke Amerikaanse media het verhaal helemaal onderin hun websites hebben begraven.

En China?

Het grootste probleem van Trump blijft China. Iran en Turkije worden gehinderd door extreme economische problemen. Als China besluit hen substantiële financiële steun te geven (in plaats van de symbolische steun die Peking tot nu toe heeft verschaft) , kan de positie van Amerika in de regio snel slechter worden.

Maar China heeft geen belang bij een regionale oorlog, eenvoudig omdat het de grootste importeur van olie uit de Perzische Golf is. Het initiatief van Trump draagt bij aan de stabilisering van de regio, en dat dient voorlopig de economische belangen van Peking. Behoudens een grootschalige escalatie van de spanningen met de VS, zal China waarschijnlijk voorzichtig blijven handelen in de Golf.

Dit artikel verscheen op 17 september op de [Asia Times](#).